

NORGES HØYESTERETT

Den 7. desember 2010 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Bruzelius, Tønder og Møse i

HR-2010-02089-U, (sak nr. 2010/1693), straffesak, begjæring om omgjøring:

A (advokat Sigurd J. Klomsæt)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) A framsatte 23. oktober 2010 begjæring om omgjøring av Høyesteretts kjæremålsutvalgs beslutning 24. april 2002, hvor anke over Agder lagmannsretts dom 13. februar 2002 ikke ble tillatt fremmet.
- (2) A har i omgjøringsbegjæringen hovedsaklig anført at ankenektingen må omgjøres fordi dokumenter er holdt tilbake fra forsvarere og domstol, og at det er gjort feil ved DNA-analyser. Vilåårene for omgjøring anføres å foreligge selv om det har gått mer enn åtte år. Det framheves i denne sammenheng særlig at Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker ikke har fungert etter sin hensikt, at A ikke har fått oppfylt sitt krav om en rettfærdig rettergang, jf. EMK artikkel 6 nr. 1, og at Høyesteretts kjæremålsutvalg i 2002 skulle ha begrunnet sin avgjørelse. A er representert ved advokat Sigurd J. Klomsæt og advokat Arvid Sjødin. Begge har begjært seg oppnevnt for Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 100 andre ledd.
- (3) Påtalemyndigheten har anført at begjæringen om omgjøring ikke er framsatt innen rimelig tid, at den ikke gjelder samme ankegrunn og ankegenstand, og at den derfor ikke bør tas til følge. Det er videre anført at de forhold som påberopes, er vurdert av Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker, og at vilkåret om at det må foreligge "særlige grunner" for omgjøring ikke er oppfylt.
- (4) *Høyesteretts ankeutvalg* skal bemerke:

- (5) Ved Agder lagmannsretts dom 13. februar 2002 ble A dømt til forvaring i 21 år med en minstetid på 10 år. Dommen ble rettskraftig ved Høyesteretts kjæremålsutvalgs beslutning 24. april 2002 om ikke å tillate anken fra A fremmet.
- (6) A framsatte 5. september 2008 begjæring om gjenåpning av lagmannsrettens dom for Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker. Grunnlaget for begjæringen var prinsipielt at grunnleggende rettigheter etter EMK artikkel 6 har vært krenket, subsidiært at det var tvilsomt om den fellende dom var riktig og atter subsidiært nye bevis. Kommisjonen besluttet 17. juni 2010 ikke å ta begjæringen om omgjøring til følge.
- (7) A framsatte 18. juni 2010 begjæring om omgjøring av kommisjonens avgjørelse, subsidiært ny begjæring om gjenåpning. Kommisjonen fant 25. juni 2010 ikke grunnlag for noen fornyet gjennomgang av saken.
- (8) A fremmet 27. august 2010 en tredje begjæring om gjenåpning av lagmannsrettens dom, og dessuten tingrettens dom. Kommisjonen besluttet 24. september 2010 ikke å ta begjæringen til følge.
- (9) A har nå fremmet begjæring om omgjøring av Høyesteretts kjæremålsutvalgs beslutning om ankenekting 24. april 2002, jf. straffeprosessloven § 323 andre ledd fjerde punktum.
- (10) Ankeutvalget viser til sak HR-2010-1912-U avsnitt 7 med videre henvisninger, hvorav framgår at ett av vilkårene for at en rettskraftig beslutning etter straffeprosessloven § 323 kan omgjøres, er at begjæringen er framsatt innen "rimelig tid". Ankeutvalget kom i den saken til at omgjøringsbegjæringen, som var framsatt over et halvt år etter at beslutningen ble truffet, ikke oppfylte dette vilkåret.
- (11) Omgjøringsbegjæringen fra A er datert 23. oktober 2010, det vil si åtte år og seks måneder etter beslutningen. Utvalget finner det klart at vilkåret om "rimelig tid" ikke er oppfylt, og at riktig rettsmiddel i dette tilfellet er begjæring om gjenåpning for Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker. At kommisjonen tre ganger har behandlet As sak uten å etterkomme begjæringen, stiller ikke spørsmålet om vilkåret for omgjøring er oppfylt i en annen stilling.
- (12) A har som et tilleggsargument anført at det utgjør en feil ved kjæremålsutvalgets beslutning i 2002 at den ikke var begrunnet. Det er vist til nyere rettspraksis.
- (13) Høyesterett har lagt til grunn at det følger av Den internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 14 nr. 5 at enhver som er domfelt for en forbrytelse, skal ha rett til å få domfellelsen og straffutmålingen overprøvd av en høyere rettsinstans. I Rt. 2008 side 1764 fant Høyesterett at dette innebar en plikt for lagmannsretten til å begrunne ankenekting etter straffeprosessloven § 321. Høyesterett har tilsvarende lagt til grunn at en som er frifunnet for et forhold i tingretten, men dømt i lagmannsretten, har krav på å få lovanvendelsen, straffutmålingen og saksbehandlingen overprøvd av Høyesterett, og at beslutninger etter straffeprosessloven § 323 om ikke å tillate en anke fremmet derfor må begrunnes i slike tilfelle, jf. Rt. 2009 side 187. At dette ikke gjelder bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, følger av det forbeholdet Norge har tatt til SP artikkel 14 nr. 5.
- (14) For A foreligger det ingen domfellelse i lagmannsretten som første instans. Det forelå da ingen begrunnelsesplikt for kjæremålsutvalget, verken etter SP artikkel 14 nr. 5 eller EMK artikkel 6 nr. 1.

- (15) Etter dette må As omgjøringsbegjæring avvises.
- (16) Ankeutvalget finner ikke grunnlag for oppnevning av advokat Sigurd J. Klomsæt og advokat Arvid Sjødin som offentlige forsvarere i medhold av straffeprosessloven § 100 andre ledd.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

Begjæringen avvises.

Bård Tønder
(sign.)

Karin M. Bruzelius
(sign.)

Erik Møse
(sign.)

Riktig utskrift: